

Prosetínský zpravodaj

1/2025

A jak to frčí na hřišti dál...

Od minulého zpravodaje jste seznámeni, že máme hrubou stavbu a zastřešeno, máme okna i dveře. Spousta z Vás si myslí, že se přes zimu nic neděje, ale opak je pravdou. Už jsme stihli položit silnoproudé a slaboproudé rozvody (dohromady více jak 9 kilometrů kabelů), veškeré vodovodní instalace, topenářské instalace a vzduchotechnika. Jsou hotovy vnitřní omítky a rastry na stropě. Začátkem března byla položena podlahová izolace a finální beton na podlahu. Nyní jsme ve fázi

výběru obkladů a dlažby a již řešíme vnitřní nábytek restaurace a výčepu a kabin. V současné chvíli probíhají brigády na pokládání střešní izolace, za něž brigádníkům děkujeme. Na přelomu března a dubna bude nainstalováno venkovní schodiště, a započnou venkovní úpravy terénu. Dále bude provedeno obložení chladícího boxu, abychom měli předchlazené pivo, a zbývá dodělat zateplení a venkovní fasáda a poté mohou začít finální úpravy kolem včetně pokládky venkovní dlažby a oplocení.

Náš plán, aby Sokol Prosetín mohl začít v nové fotbalové sezóně 2025/2026 již využívat nové prostory, stále platí, a držíme se jej.

Milníky stavby:

- Září 2023 – demolice staré budovy.
- Říjen 2023 – přeložka dešťové kanalizace
- Listopad 2024 – přeložka plynu (kolaudace únor 2024)
- Březen 2024 – základová deska
- Květen až září 2024 – hrubá stavba
- Září až listopad 2024 – střecha
- Listopad 2024 – okna dveře
- Prosinec 2024 – rastry stropů
- Leden a únor 2025 – elektroinstalace slaboproud a silnoproud, vodoinstalace, topenářské instalace
- Březen 2025 – betonování podlah

Co to stojí:

V tuto chvíli máme proinvestováno včetně avizovaných plateb 13.399.781,20 Kč. Detaily jsou vidět na transparentním účtu, kde zároveň probíhá veřejná sbírka. Na tuto sbírku chodí kontroly z Pardubického kraje a byla i nyní. Všeje v pořádku a přikládáme i protokol o kontrole. Přispět na stavbu můžete i Vy pomocí QR kódu, nebo můžete poslat peníze na transparentní účet 131-546260277/0100, nebo také můžete vložit hotovost do jedné z kasiček, které jsou na hřišti v hospodě a na

obecním úřadě. Všem za přispění peníže děkujeme.

Martin Vít

QR platba

202 110 - 2025

KRAJSKÝ ÚŘAD
Pardubického kraje

Odbor finanční
Komenského nám. 125, 532 11 Pardubice
☎ 466 026 544 🌐 www.pardubickykraj.cz

Oberní úřad PROSETÍN

Doslo: 6.3.2025

Číslo: 113/2025/040

Počet listů: 2

Počet příloh: 0

č.j.: SpKrÚ 41667/2023-12
Počet listů: 2
Počet příloh: 0

PROTOKOL č. 30/2025

o kontrole vyúčtování veřejné sbírky dle ustanovení § 24 zákona č. 117/2001 Sb., o veřejných sbírkách a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů a dle zákona č. 256/2012 Sb., zákona o kontrole, ve znění pozdějších předpisů

Kontrolovaná osoba:	Obec Prosetín Sídlo Prosetín 22, 539 76 Prosetín IČ: 00270750
Zástupce kontrolované osoby:	Bc. Eva Šimková
Kontrolující:	Pavla Vavřková, pověřená ke kontrole za Krajský úřad Pardubického kraje, odbor finanční.

Účel veřejné sbírky:
Finanční prostředky na kompletní rekonstrukci zázemí sportovního areálu Prosetín

Předmět kontroly:	2. průběžné vyúčtování sbírky
Kontrolované období:	1. 1. 2024 – 31. 12. 2024

1

Zahájení kontroly: doručením pověření č. 30/2024 ze dne 4. 3. 2025

Kontrolní zjištění

Kontrolou bylo zjištěno:
Zůstatek na účtu k 31.12.2023 2 582 722,72 Kč, v roce 2024 vrácená částka za dotace 135 000,- Kč, která nepatří do sbírky

Kontrolované období:

• hrubý výtěžek sbírky za toto období dosáhl částky	5 940 017,-Kč
• náklady spojené s konáním sbírky za toto období byly	1 263,-Kč
• čistý výtěžek sbírky dosáhl za toto období částky	5 938 754,-Kč
• využití výťažku sbírky na účel sbírky bylo doloženo ve výši	7 179 290,36 Kč
• zůstatek výťažku na účtu k 31. 12. 2024 byl:	1 207 166,36 Kč

Pokud právnická osoba propagovala sbírku, je povinná seznámit veřejnost s vyúčtováním sbírky a jejím využitím způsobem umožňujícím dálkový přístup nebo alespoň jedním ze způsobů, jakým sbírku propagovala, a to nejpozději do 1 měsíce po schválení vyúčtování krajským úřadem.

Pochybení: bez závad

Nápravné opatření: neuloženo

Ukončení kontroly: dokladová kontrola vyúčtování ukončena dne 6. 3. 2025

Poučení o možnosti podat námítky proti protokolu o kontrole
Proti protokolu může statutární orgán kontrolované osoby, popřípadě jím pověřený zástupce, podat kontrolnímu orgánu do 15 dnů ode dne jeho doručení písemně odůvodněné námítky.

Podpisy kontrolujících:

Pavla Vavřková	datum 6. 3. 2025	podpis	Podepsáno elektronicky
----------------	------------------	--------	------------------------

Počet výšek: 2

Protokol obdrželi:

Obec Prosetín, IČ 00270750, se sídlem Prosetín 22, 539 76 Prosetín – DS
Krajský úřad Pardubického kraje, odbor organizační a právní a krajský živnostenský úřad

S U3V jsme navštívili archiv

V úterý 18. února Prosetínský kamínek ve spolupráci s obcí Prosetín navštívil se studentkami U3V (v rámci studia Genealogie) Státní okresní archiv v Chrudimi. Srdečně nás přivítal vedoucí oddělení pan Mgr. Petr

Boček, který nás po archivu i provázel. Nejprve nám v badatelně vysvětlil územní členění archivů a co ve kterém archivu můžeme hledat. Objasnil nám, jak se i z běžných dokumentů, knih, obrazů, fotek, atd. můžou stát archiválie a jaké archiválie uchovávají právě v Chrudimi. Po krátké přednášce nás vzal na prohlídku budovy. Začali jsme úplně nahoře v restaurační místnosti. Paní restaurátorka nám ukázala, jakým způsobem probíhá renovace starých a poničených listin či knih pomocí japonského papíru a škrobového lepidla.

Pokračovali jsme do pracovní místnosti, ve které probírají a určují, které dokumenty se stanou archiváliemi a které půjdou na skartaci.

Nás nejvíce zajímala samotná depozita. Pan Boček nám ukázal vzácné fondy vážící se k významným osobnostem Chrudimska, jako např. k zakladateli archivu profesoru Floriánovi, zakladateli skanzenu na Veselém kopci Ludku Štěpánovi, režisérovi Milanu Vošmikovi, scénografa a televizního architekta Jana Skarpíška a dalších. Samozřejmě velmi zajímavé byly i fondy zdánlivě nevýznamných rodin a osobností. Řekli nám spoustu důležitých informací o tom, jak lidé žili a co pro ně bylo důležité.

Nahlédli jsme do depozita map, stavebních plánů a podobných dokumentů, které se samozřejmě archivují jiným způsobem, než běžné listiny, a návštěvu jsme zakončili ve sklepních prostorách, v největším depozitu s pojízdnými regály. Celá návštěva archivu byla velmi zajímavá a poučná. Vydrželi jsme i nízké teploty, ve kterých musejí být archiválie uchovávány. Pokud by i Vás zajímala prohlídka archivu, máte možnost. V pátek 7. června bude archiv otevřený pro veřejnost v rámci Mezinárodního dne archivů. Letošní téma „Putování za tajemstvím rodu“ je zaměřeno na genealogické studium v okresním archivu.

Klub seniorů – návštěva divadla

Na přání dam z Klubu seniorů jsme ve spolupráci s obcí Prosetín vyrazili ve čtvrtek 27. února na divadelní představení do Východočeského divadla v Pardubicích. Dámy si z repertoáru vybrali komedii Tanec v rodném domě od islandské autorky Auður Ava Ólafsdóttir. Komedie to sice byla, ale spíše černá, se suchým humorem typickým pro

severské národy. Děj se rozjel až v druhé půlce představení, takže není divu, že jsme odjížděli plné rozporuplných pocitů. Dle mého názoru to bylo způsobeno i zamrzlou atmosférou na straně diváků. Velkou část publika totiž tvořili děti, pro které bylo téma rodinných vztahů a problémů neuchopitelné.

Střípky ze ZŠ Prosetín

Školní soutěž ze zeměpisu

Koncem ledna proběhla ve všech třídách 2. stupně zeměpisná soutěž „Kdo ví víc?“.

Letošní výsledky:

Šestá třída překvapila poměrně vyrovnaným výkonem, a to jednobodovým rozdílem mezi prvním a druhým místem. Na prvním místě se umístili S. Tvrzická a P. Hrníčko. O druhé místo se podělili L. Kučerová, M. Šiklová, J. Lorenc, J. Ondra, M. Vtípil. Ze sedmé třídy do druhého kola postoupili T. Trpka, který zvítězil s vysokým náskokem bodů, druhé místo získal K. Sahula. Osmá třída nepřekvapila, do druhého kola postoupil pouze V. Albrecht, který získal celkem dvacet bodů. Druhé místo nebylo hodnoceno. Devátá třída pro změnu potěšila chutí soutěžit a také vysokými bodovými zisky. Do druhého kola postoupila více jak polovina účastníků. První místo si rozdělili J. Příhoda a R. Kapišť. Druhé místo obsadil V. Enökl, a to pouze s odstupem jednoho bodu. Nejlepším řešitelům blahopřejeme.

Certifikát „Moderní škola na dotek“

ZŠ Prosetín se stala držitelkou certifikátu „Moderní škola na dotek“. Společnost „Ámos vision“ udělila naší škole toto ocenění za inovativní přístup a řešení komunikace s učiteli, žáky i jejich zákonnými zástupci. Děkujeme.

Jsmo dobří čtenáři?

Výsledky 4. kola čtenářského maratonu: Před odpočinkem, který na nás čekal o jarních prázdninách, jsme museli ještě pořádně rozhybat mozkové závity. Hned od rána se celá škola ponořila do čtení, a to v rámci již 4. čtenářského maratonu. Knihy během dne putovaly od třídy ke třídě a do čtení se zapojili úplně všichni – žáci, pedagogové i paní asistentky. Byli jsme moc zvědaví a napjatí, zda se naše čtenářské dovednosti zlepšily.

Posuďte sami:

Celkem 179 účastníků putovalo knižním světem 3 hodiny a 54 minut a „přelouskalo“ 15 637 slov.

Výsledky jednotlivých tříd:

1. třída: 25 slov
2. třída: 52 slov (zlepšení o 34 slov)

3. třída: 69 slov (zlepšení o 14 slov)
4. třída: 87 slov (zlepšení o 23 slov)
5. třída: 91 slov (zhoršení o 2 slova)
6. třída: 94 slov (zlepšení o 4 slova)
7. třída: 101 slov (zlepšení o 2 slova)
8. třída: 112 slov (zlepšení o 18 slov)
9. třída: 133 slov (zlepšení o 22 slov)

Téměř všichni účastníci zaslouží velkou pochvalu, neboť se v rychlosti čtení zlepšili. Objevili jsme i rychločtenáře, na 1. stupni Adélka Modráčková za 1 minutu přečte 158 slov, na 2. stupni Říša Kapišť neuvěřitelných 204 slov. Doufáme, že se dětem výlet do světa příběhů líbil. Těšíme se na další kolo.

Poděkování za účast v charitativní sbírce Život dětem

Naše škola již mnoho let spolupracuje s charitativní organizací „Život dětem“. Prostřednictvím této charity dlouhodobě pomáháme rodinám s vážně nemocnými dětmi, jejichž osud nám není lhostejný. Také letos jsme zakoupením sbírkových předmětů přispěli na děti, které se bez pomoci laskavých lidí neobejdou.

Pomáhejte spolu s námi těm, kteří to opravdu potřebují. Děkujeme za podporu.

pokračování na str. 6

pokračování ze str. 5

Lyžařský výcvikový kurz

V týdnu od 17. do 22. února 2025 se žáci Základní školy Prosetín zúčastnili lyžařského výcvikového kurzu v malebné vesnici Orlické Záhoří. Tento kurz, který byl určen pro žáky druhého stupně, se těšil velkému zájmu a celkem se ho zúčastnilo 30 žáků naší školy.

Ubytování jsme byli v Penzionu Orlické Záhoří, který nám poskytl ideální zázemí pro celotýdenní pobyt. Každý den probíhala výuka lyžování a snowboardingu pod vedením zkušených a kvalifikovaných instruktorů z lyžařské školy SkiFanatic. Výuka byla zaměřena na zlepšení lyžařských dovedností, a to jak pro začátečníky, tak pro pokročilé. Žáci měli možnost lyžovat na dvou hlavních sjezdovkách – Černé Vodě a Orlickém Záhoří, kde se nachází nejdelší sjezdovka v České republice. Kromě samotného lyžování absolvovali žáci také školení od člena Horské služby, který jim ukázal různé záchranné pomůcky a techniky, které se používají při záchrane na horách. Tento zážitek obohatil celkový výcvik a žáci si odnesli cenné zkušenosti i v oblasti horské bezpečnosti.

Během týdne panovaly ideální podmínky pro lyžování – nádherné, ale mrazivé počasí, které dodalo atmosféru zimní pohádky. Na závěr kurzu se žáci zúčastnili diskotéky, kde si mohli užít poslední společný večer plný zábavy.

Celý kurz byl velmi přínosný. Žáci získali nové lyžařské dovednosti, naučili se spoustu nových triků a především si užili spoustu zábavy.

Dětské divadelní představení „Maxipes Fík“

V pondělí 3. března jsme s dětmi z 1. až 3. třídy vyjeli do Vychoďočeského divadla v Pardubicích na dětské představení „Maxipes Fík“. Zábavné příběhy o malé Áje a pejskovi Fíkovi, který vyrostl do nečekaných rozměrů, nás zavedly do domečku za lesem, ale i na cestu kolem světa! Veselá a důmyslná loutková výprava nadchla všechny děti a představení se nám moc líbilo.

Školní soutěž ve šplhu o tyči

Chlapci druhého stupně měli na konci února možnost se v rámci tělesné výchovy zúčastnit školní soutěže ve šplhu. Soutěžilo se ve dvou kategoriích: 6. a 7. třída, 8. a 9. třída. Systém soutěže byl následující: kvalifikace + 2 soutěžní pokusy. Projít kvalifikací znamenalo vylézt po tyči až nahoru, a to bez časového limitu. V soutěži tedy každý žák ab-

Jsme mezi deseti nejlepšími školami na Chrudimsku!

Pracujeme na tom, aby si naši žáci mohli plnit svoje sny

4.

ČESKÝ JAZYK

TOP 10 ZŠ na Chrudimsku – český jazyk

(počet bodů, na který dosáhla polovina žáků (medián), kteří testy na dané škole dělali v loňském roce)

- 37 bodů: ZŠ Třemošnice, Internátní, Třemošnice
- 37 bodů: ZŠ Bojanov, Bojanov 90, Bojanov
- 35 bodů: ZŠ Ronov nad Doubravou, Chittussiho náměstí, Ronov nad Doubravou
- 35 bodů: ZŠ a MŠ Prosetín, Prosetín 3, Prosetín
- 34 bodů: Bohemia – Hotel, Škola a SPgŠ a ZŠ s.r.o., Palackého třída, Chrudim
- 33,5 bodů: ZŠ Smetanova, Smetanova, Hlinsko
- 33,5 bodů: ZŠ a MŠ Rosice, Rosice 97, Rosice
- 33 bodů: ZŠ, Chrudim, Dr. Peška 768, Dr. Václava Peška, Chrudim
- 34,5 bodů: ZŠ Luže, Komenského, Luže
- 34 bodů: ZŠ Smetanova, Smetanova, Skuteč

6.

MATEMATIKA

TOP 10 ZŠ na Chrudimsku – matematika

(počet bodů, na který dosáhla polovina žáků (medián), kteří testy na dané škole dělali v loňském roce)

- 38 bodů: ZŠ Bojanov, Bojanov 90, Bojanov
- 34 bodů: ZŠ Nasavrky, Školní, Nasavrky
- 33 bodů: ZŠ, Chrudim, Dr. Malika 958, Dr. Jana Malika, Chrudim
- 32 bodů: ZŠ Ronov nad Doubravou, Chittussiho náměstí, Ronov nad Doubravou
- 32 bodů: ZŠ a MŠ Kameničky, Kameničky 38, Kameničky
- 31,5 bodů: ZŠ a MŠ Prosetín, Prosetín 3, Prosetín
- 29,5 bodů: ZŠ, Chrudim, U Stadionu 756, U Stadionu, Chrudim
- 29 bodů: ZŠ, Chrudim, Dr. Peška 768, Dr. Václava Peška, Chrudim
- 28,5 bodů: ZŠ Trhová Kamenice, Raisovo náměstí, Trhová Kamenice
- 28 bodů: ZŠ Státního, T. G. Masaryka, Státního

3.

ČESKÝ JAZYK A MATEMATIKA

TOP 10 ZŠ na Chrudimsku – český jazyk a matematika

(počet bodů, na který dosáhla polovina žáků (medián), kteří testy na dané škole dělali v loňském roce)

- 75 bodů: ZŠ Bojanov, Bojanov 90, Bojanov
- 67 bodů: ZŠ Ronov nad Doubravou, Chittussiho náměstí, Ronov nad Doubravou
- 66 bodů: ZŠ a MŠ Prosetín, Prosetín 3, Prosetín
- 64,5 bodů: ZŠ Nasavrky, Školní, Nasavrky
- 63 bodů: ZŠ, Chrudim, Dr. Malika 958, Dr. Jana Malika, Chrudim
- 62 bodů: ZŠ, Chrudim, Dr. Peška 768, Dr. Václava Peška, Chrudim
- 61 bodů: ZŠ a MŠ Kameničky, Kameničky 38, Kameničky
- 59,5 bodů: ZŠ, Chrudim, U Stadionu 756, U Stadionu
- 59,5 bodů: ZŠ a MŠ Rosice, Rosice 97, Rosice
- 59 bodů: ZŠ Třemošnice, Internátní, Třemošnice

Výsledky přijímacího řízení na Chrudimsku

soloval 3 pokusy, o vítězí rozhodoval průměr dvou nejlepších časů.

V kategorii 6. a 7. třída se soutěže zúčastnilo 11 žáků, z toho 4 nezvládli kvalifikaci.

Na stupních vítězů se umístili:

Poř.	Jméno	Čas 1 (s)	Čas 2 (s)	Průměr
1.	Kvido Sahula	4,73	4,43	4,58
2.	Pospíšil Adam	6,26	5,48	5,87
3.	Sodomka Jakub	6,38	5,46	5,92

V kategorii 8. a 9. třída se soutěže zúčastnilo 22 žáků, z toho 7 nezvládlo kvalifikaci.

Na stupních vítězů se umístili:

Poř.	Jméno	Čas 1 (s)	Čas 2 (s)	Průměr
1.	Radek Zahálka	2,31	2,56	2,44
2.	František Remeš	2,31	3,48	2,89
3.	Milan Zvára	2,43	3,38	2,90

Pěvecká soutěž Skutečský slavík

V pondělí 3. března se žáci naší školy, Jan Sojka a sourozenci Ondrovi, zúčastnili 24. ročníku pěvecké soutěže „Skutečský slavík“. Ve IV. kategorii obsadil Jan Ondra krásné 2. místo, Liduška Ondrová si ve III. kategorii vyzpívala 3. místo. Úžasné výkony předvedli Honzík Sojka a Anička Ondrová, kteří ve svých kategoriích zvítězili a obsadili 1. místo.

Gratulujeme a děkujeme za vzornou reprezentaci naší školy.

Noc s Andersenem – „Indiánskou stezkou za poznáním“

V dubnu se těšíme na již 17. „Noc s Andersenem“, tentokrát s indiánskou tematikou: když Veliký Manitou vypustil na prerie bizony, byli všichni indiáni bratři a žili společně. Postupem času jich přibývalo a přišla doba, kdy již pro tolik lidí nebylo dostatek zvěře ani místa pro pěstování obilí a kukuřice. Některé skupiny se začaly oddělovat, odešly do různých koutů své země. Tak vznikly kmeny. Každý kmen uměl něco lépe než ostatní, někteří byli výbornými lovci, jiní zemědělci, další běžci. Začali se odlišovat jazykem, oblečením i rituály...

...s objevením Ameriky však přišel bílý muž. Nastal ohromu-

pokračování na str. 8

pokračování ze str. 7

jící příval osadníků, dobrodruhů i vojáků, ale také banditů, podvodníků a zlodějů. Bílý muž postupem času pobyl mnoho domorodců, vyhubil stáda bizonů, zabral indiánská území. Indiáni byli nuceni opustit svá obydlí a odejít do vyhrazených území – rezervací. Jejich poselství však zůstalo nesmrtelné...

Jen ten, kdo je všestranný, si poradí i v obtížné situaci, jen ten, kdo zná zvyky jiných, si zaslouží jejich úctu. Vydejme se tedy na stezku za indiánským poselstvím!

Indiánské poselství:

- Indián byl velký prorok života v přírodě – může nám ukázat lépe než kdokoliv jiný, jak mít potěšení ze života ve volné přírodě a jak se vyhnout jejím nebezpečným úskalím.

- Indián byl mistrem lesní moudrosti – k níž patří síla, rychlost, obratnost, odvaha, znalost lesů a lesních tvorů, hvězd, vod, umění pěstovat rostliny a všechno to, co člověk váže s čistou přírodou.
- Indián hlásal posvátnou povinnost ctít, zkrášlovat, zdomakovat a starat se o své tělo.
- Indián hledal ve všem krásu. Učí nás, že když máme v sobě ducha krásy, můžeme vnést krásu do všeho kolem sebe. Naučil nás, jak udělat krásným každý nástroj, každou nádobu, část oděvu, dokonce i každý pohyb. Jeho písně, legendy, tance, obřady a zvyky dokazovaly v každodenním životě, jaký je jeho duch. Tak krásné stany, pokrývky, košíky a kánoe snad neumí vyrábět nikdo jiný na světě.

Vydejme se tedy na stezku za indiánským poselstvím! Už se těšíme!

Zprávy ze školky

V naší mateřské škole se v uplynulých týdnech uskutečnilo několik zajímavých a zábavných akcí, které obohatily naše děti o nové zážitky a znalosti.

Na začátku února nově proběhly **tripartity**, které představují důležitý nástroj pro zajištění úzké spolupráce mezi učiteli, rodiči a dětmi. Během těchto setkání se zaměřujeme na individuální pokroky dětí a jejich potřeby. Rodiče mají příležitost diskutovat o vývoji svých ratolestí, sdílet své postřehy a spolu s pedagogy hledat nejlepší způsoby, jak podporovat jejich učení a osobnostní růst. Tento proces nám pomáhá budovat silnější vztahy a společně směřovat k co nejlepšímu vzdělávání a pohodě dětí.

Poté následovaly **čtenářské dílničky**, které byly realizovány ve spolupráci se staršími žáky ZŠ Prosetín pod vedením Mgr. Lucie Frišové a přispěly k rozvoji čtenářských dovedností našich malých čtenářů.

„**Tajuplný ostrov**“, je program všeobecné primární prevence ve spolupráci s Pedagogicko-psychologickou poradnou v Ústí nad Orlicí. Účelem programu je prevence rizikového chování v oblasti návykových látek, navození

vzájemné spolupráce a tolerance mezi dětmi. Nezmeškali jsme ani tradiční **karneval**, který byl opět velmi vydařený. Děti přišly v nádherných kostýmech, což vytvořilo veselou a barevnou atmosféru. Po celý den se tančilo, zpívalo a soutěžilo, přineslo to spoustu smíchu a radosti. Karneval byl skvělou příležitostí pro děti k představení své kreativity a k navázání přátelství. Děkujeme všem rodičům za jejich podporu a pomoc při přípravě tohoto nezapomenutelného dne!

Děti si užily také **divadelní představení O mlsné ježibabě**, které je nadchlo svou pohádkovou atmosférou a humorem.

Vzhledem k tomu, že se blíží **plavecký výcvik pro předškoláky**, s nadšením očekáváme nové zkušenosti, které našim dětem pomohou rozvinout plavecké dovednosti.

Rádi bychom také připomněli **zápis dětí do mateřské školy**, který se uskuteční v pondělí **5. května 2025**.

Nedílnou součástí měsíce května budou **hravá odpoledne pro nově nastupující děti**, kde se děti mohou seznámit s prostředím školy a novými kamarády.

Na závěr školního roku plánujeme také **besídky pro maminky**, které jsou nezapomenutelným okamžikem plným lásky a vděčnosti. Děti se na tento den pečlivě připravují – zpívají, recitují básničky a tančí. Chceme vyjádřit maminkám lásku a poděkování za vše, co pro děti dělají. Atmosféra je plná radosti a emocí, a maminky si odnášejí nejen krásné dárečky, ale také cenné vzpomínky.

Děkujeme všem rodičům a partnerům za podporu a společnou spolupráci.

Těšíme se na všechny nadcházející akce a přejeme krásné jarní dny.

Burza filantropie

V Burze filantropie mohou získat podporu i zajímavé projekty z Pardubicka a Chrudimska

Neziskové organizace z Pardubicka a Chrudimska mohou získat finanční či materiální podporu pro své prospěšné projekty na úspěšné **Burze filantropie**.

Cílem tohoto unikátního společného počínu Pardubického kraje a Koalice nevládek Pardubicka (KONEP) je propojovat neziskové organizace s podnikatelským a veřejným sektorem.

Přes 21 milionů korun pro 555 prospěšných projektů

Burza filantropie za 13 let své existence přinesla v Pardubickém kraji díky štědré podpoře donátorů přes 21 milionů korun. Ty pomohly na svět 555 prospěšným projektům. Maximální výše podpory pro jeden projekt v Burze filantropie je 75 tisíc korun.

Přihlašovat projekty do Burzy filantropie v okrese **Chrudim** a **Pardubice** je možné od soboty 1. února 2025, a to až do úterý 1. dubna do 23:59 hodin na webu **www.burza-filantropie.cz**.

Jak napsat projekt do Burzy filantropie?

Pomocť by mohl i přípravný seminář, který nese název **Jak napsat projekt do Burzy filantropie**. Uskuteční se ve středu 5. března 2025 v prostorách Krajského úřadu Pardubického kraje.

Seminář se bude konat jeden, a to pro všechny okresy Pardubického kraje. „*Je velmi důležité umět projekt srozumitelně a strukturovaně představit donátorům tak, aby je zaujal. Proto je účelem semináře nabídnout neziskovým organizacím možnost konzultace, jak by měla vypadat anotace a cíle projektu,*“ řekl náměstek hejtmána Pardubického kraje zodpovědný za sociální péči a neziskový sektor Pavel Šotola.

Na seminář může přijít kdokoli, ale je třeba se registrovat

„*Na seminář může přijít kdokoli, kdo se chce o Burze filantropie dozvědět více a kdo přemýšlí o podání projektu, ale není si jistý, jestli je do burzy vhodný. Rádi uvítáme i nováčky,*“ sdělila garantka a fundraiserka Burzy filantropie, ředitel-

ka Koalice nevládek Pardubicka (KONEP) Jana Machová. Na této akci budou prezentovány i aktuální termíny a novinky Burzy filantropie. „*Účast na semináři je třeba potvrdit přes formulář zde,*“ sdělila koordinátorka Burzy filantropie Monika Konířová.

Seminář Jak uspět na Burze filantropie se pak bude konat ve středu 21. května 2025.

GRANTOVÁ VÝZVA PRO NEZISKOVÉ ORGANIZACE

BURZA FILANTROPIE

Přihlaste projekt a získáte potřebné finance na realizaci.

Burza filantropie je nástroj k podpoře neziskových organizací a zároveň platforma k setkávání neziskového, veřejného a firemního sektoru. Více informací na www.burza-filantropie.cz

Přihlašování projektů:

- okres Pardubice a Chrudim: 1. února – 1. dubna 2025
- okres Svitavy a Ústí nad Orlicí: 2. dubna – 2. června 2025

607 230 051
konirova@konep.cz

BURZA FILANTROPIE

Kalendář chystaných akcí

- 29. 3. Uklidíme Prosetín
- 30. 3. Amatérský hokejový turnaj
- 6. 4. Vynášení Morany na smrtnou neděli
- 9. 4. Zápis do I. třídy ZŠ Prosetín
- 12. 4. Sběr šrotu
- 30. 4. Pálení čarodějnic na hřišti s kapelou MAT 4
- 3. 5. Svoz velkoobjemového a nebezpečného odpadu
- 5. 5. Zápis do MŠ Prosetín
- 7. 5. Lampionový průvod, mírový oheň na hřišti s kapelou Nouzový režim
- 24. 5. Taneční zábava s kapelou III. Cenová
- 30. 5. Letní kino pro děti
- 7. 6. Žula hockeybal cup 2025
- 15. 6. Prosetínská pouť
- 28. 6. Odpoledne plné her, zábavy a adrenalinu

Vynášení Morany

Přijďte s námi opět vynést zimu a přivítat jaro!!!

**V neděli 6. dubna
od 14,00 hod**

Sraz bude na hřišti, zde vyrobíme Moranu a odtud ji popaseme za školou, kde ji vhodíme do rybníka. Za školou potom bude připravené malé občerstvení a zájemci si budou moct vytvořit jarní dekorace.

UKLIÐME PROSETÍN

Přidej se i ty k miliónům dobrovolníků z celého světa, jejichž cílem je za jeden den uklidit co nejvíce odpadků ve svém okolí.

Máte tip na lokalitu k úklidu? Neváhejte a ozvěte se!
(prosetinskykaminek@gmail.com, 777 151 944)

29. března 2025

od 14:00

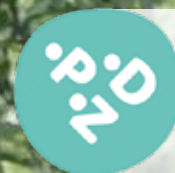
SRAZ NA HŘIŠTI

Na závěr zveze účastníky na **opékání buřtů**.
V případě nepříznivého počasí bude termín akce posunut.

Pomáháme zvládat život s duševním onemocněním

Když do života vstoupí vážné duševní onemocnění, může být těžké najít cestu zpět k běžnému životu. Právě proto jsme tu my – tým sociálních pracovníků a zdravotníků organizace Péče o duševní zdraví. Poskytujeme bezplatnou podporu lidem starším 16 let z celého okresu Chrudim, kteří se potýkají s vážným duševním onemocněním.

Jak pomáháme?

- Jezdíme k lidem domů nebo na jiné domluvené místo, kde poskytujeme sociální i zdravotní podporu.
- Pomáháme se zvládáním každodenních situací – ať už jde o nastavení medikace, jednání na úřadech, hospodaření s financemi nebo zapojení do společnosti.
- Podporujeme nejen osoby, které se potýkají s duševním onemocněním, ale i jejich rodiny.

Jak konkrétně vypadá naše podpora?

Příběh cesty z izolace

Sedmnáctiletá slečna A. se uzavřela do sebe a přestala komunikovat. Navázání kontaktu trvalo týdny, ale díky trpělivé práci psychiatra, psychologů a sociálních pracovníků se postupně začala otevírat světu. Dnes už dokáže vyjít ven s maminkou a pokračujeme v podpoře jejího dalšího rozvoje. I malé kroky mohou mít velký význam.

Návrat do komunity po těžké nemoci

Panu K. vstoupila do života schizofrenie a potýkal se také s následky vážného průběhu covidu. Pomohli jsme mu nejen s úpravou bydlení, ale i se zajištěním pečovatelské a úklidové služby. Díky podpoře se po dvou letech odhod-

lal zapojit do terapeutické skupiny ve středisku, kam nyní dochází pravidelně. Pan K. zvládl těžké období, a bylo to i díky tomu, že jsme společně s ním hledali to nejfunkčnější řešení.

Sídlíme na adrese: Městský park 828 a Městský park 274, Chrudim.

Pokud potřebujete pomoc, kontaktujte koordinátorku vstupu do služeb **Mgr. Jolana Wiechecovou: jolana.wiechecova@pdz.cz** nebo 774 915 755. V kontaktní den: středa 10:00–14:00 hodin můžete přijít i bez předchozí domluvy.

Ozvěte se. Společně najdeme cestu, jak žít život, který neovládají projevy duševního onemocnění. Více informací na **www.pdz.cz**.

Co znamená "snížit uhlíkovou stopu"?

V posledních pár letech slyšíme ze všech stran, že bychom měli snižovat uhlíkovou stopu. Evropská unie pod tímto heslem vydává pro některé z nás spoustu nesmyslných nařízení a zákonů (no jako třeba to o víčkách na pet lahvích nebo zákaz plastových brček).

Co si pod tím má ale běžný smrtelník vlastně představit?

Vytříděný papír můžeme recyklovat 5–7krát, tříděním současně šetříme naši přírodu a lesy. Tříděním a recyklací papíru každoročně v ČR dle dlouhodobých statistik ušetříme přes 2,2 milionu stromů.

Větu, že každý z nás za sebou zanechává uhlíkovou stopu, slyšíme snad ještě častěji než Dobrý den. OK, tak teda asi zanechávám uhlíkovou stopu. Ale pořád nechápu, co to vlastně znamená a proč je tak důležité ji nezanechávat. Našla jsem základní definici, že uhlíková stopa je suma vypuštěných skleníkových plynů vyjádřená v CO₂ ekvivalentech (= CO₂e). Může se týkat jedince, výrobku nebo akce. Nejčastěji je ale používána ve spojitosti s výrobky a definuje sumu všech skleníkových plynů, které byly vypuštěny při výrobě dané věci. Každý tak při svých aktivitách produkuje různé množství skleníkových plynů (a to nejen dýcháním) a na Zemi tak zanechává svou „uhlíkovou stopu“. Ta je jedním z ukazatelů, kterými se měří dopady našeho chování na vliv změny klimatu.

Vliv našeho chování se snaží vyčíslit tzv. ekologická stopa prostřednictvím převodu na imaginární plochu, kterou by jednotlivé činnosti zabraly. Určitou plochu potřebujeme na pěstování plodin, produkci surovin, atd. a nezbytně také potřebujeme plochu, která námi vyprodukované emise a odpady vstřebá. Ekologická stopa nám tedy udává, kolik přírody, biokapacity, pro svůj život potřebuje každý z nás jak pro produkci surovin, tak pro následné vstřebání odpadů.

Uhlíková stopa je součástí ekologické stopy a vyjadřuje naši produkci a spotřebu v souvislosti s emisemi skleníkových plynů. Toto měřítko lze aplikovat na veškerou činnost a produkty.

Uhlíkovou stopu každého z nás tvoří z velké části nakupované zboží, doprava, bydlení, potraviny, ale právě i náš přístup k nakládání s odpadem. Průměrná uhlíková stopa na obyvatele za rok je v České republice cca 12 tun CO₂e. Podle výsledků analýzy se na uhlíkové stopě průměrného

Nejvýznamnější složku zastoupenou v komunálním odpadu představuje bioodpad. Produkce kuchyňského odpadu je mezi 40 a 75 kg CO₂e na osobu za rok, v Praze je tato hodnota cca 50–80 kg/osoba/rok. Biologicky rozložitelný odpad ze zahrad a parků představuje cca 140–200 kg na obyvatele ČR za rok. U nás v obci je netřídění tohoto odpadu většinou jen lenost jedince dovést tento odpad na sběrné místo, kterých máme několik.

obyvatele nejvíce podílí jídlo. Obecně největší zátěž představuje produkce živočišných produktů (maso a mléko) a jednoznačně v této zátěži vede chov hovězího dobytka. Z hlediska různých typů stravy představuje největší zátěž strava bohatá na maso a mléčné výrobky (cca 2624,4 kg CO₂e), nejmenší pak veganská strava (cca 1059,9 kg CO₂e). Přibližně 75 % emisí skleníkových plynů uhlíkové stopy potravin připadá právě na spotřebu živočišných produktů. Doprava se v ČR na emisích skleníkových plynů podílí cca 15 %. Nejvyšší zátěž pak představuje individuální automobilová doprava, následovaná nákladní silniční dopravou. Uhlíková stopa vychází průměrně (dle dat z roku 2018) na 12 tun CO₂e na obyvatele za rok.

Velikost uhlíkové stopy můžeme snadno ovlivnit. A proč vlastně? V současné době je biokapacita Země překračována již jen emisemi skleníkových plynů. Tzv. biokapacita Země představuje zdroje dostupné v globálním ekologickém systému – při překračování kapacity se tak nezvládá regenerovat. O změnách klimatu nejen slyšíme čím dál častěji, ale už je i pociťujeme na vlastní kůži. Vysoké teploty v létě, sucho, přivalové deště a následné povodně. A zdánlivě se nás netýkající tání ledovců a zvyšování se teploty v mořích. Jenže všichni zijeme na jedné planetě a tak všechno souvisí se vším.

Kovy (hliník a železo a ocel) představují značnou emisní zátěž zejména při výrobě. Výroba 1 tuny oceli vyrobené z primárních surovin vydá na 3 tuny CO₂e, recyklací 1 tuny železného šrotu můžeme ušetřit okolo 1,7 t CO₂e. Výroba hliníku má negativní dopad na životní prostředí a je energeticky náročná. Pokud ale použitý hliník recyklujeme, může úspora dosáhnout 90–95 % energie, to ale neplatí v případě tenkostěnného hliníku (plechovky), kde se pohybujeme cca na 75 %. Podle údajů z Velké Británie představuje výroba 1 tuny tenkostěnného hliníku zátěž 12 870 kg CO₂e, výroba z vytříděných plechovek snižuje emise na 3 012 kg CO₂e. Kovy můžeme recyklovat v podstatě donekonečna a navíc při tom dosahujeme značných energetických úspor.

A jak uhlíkovou stopu snižovat?

Nejprve je třeba si uvědomit, že snížením své spotřeby (tedy uhlíkové stopy) přispějeme k ochraně životního prostředí. Jedním z nejsnadnějších způsobů je třídění odpadu. K barevným kontejnerům to totiž máme v České republice průměrně pouhých 87 metrů! (Klínek nám po jejich novém rozhodnutí teď kazí průměr ☺). A z článku „Proč je důležité třídít (a to nejen pet lahve, papír a sklo)! A hlavně třídít správně!“ v loňském čísle Zpravodaje už i víme jak na to. Uhlíková stopa odpadů se skládá z odstraňování a recyklace odpadů. Nakládání s odpady v Česku zahrnuje ani ne 4 % uhlíkové stopy (přibližně 444 kg CO₂e za rok na obyvatele). Patří sem zejména emise z úpravy odpadních vod, ze skládek a energetické zpracování odpadu (EVO). Podle údajů ministerstva životního prostředí vychází celková produkce komunálních odpadů za rok 2018 na 544 kg.

Při produkci polystyrenu a PET jsou emise cca 3 300 kg CO₂e na tunu, ostatní plasty se pohybují okolo 2 000 kg CO₂e na tunu. Nejdůležitější je z hlediska zpracování plastového odpadu recyklace. Nejvíce negativní dopad mají jednorázové plasty a pak ty, které putují do spalovny.

Přibližnou zaokrouhlenou hodnotu uhlíkové stopy vybraných materiálů z hlediska toku odpadů najdete v přehledu na webových stránkách samosebou.cz: <https://www.samosebou.cz/2021/03/18/uhlikova-stop-co-to-je-a-muzeme-ji-ovlivnit/>.

Tok odpadů podle materiálu ukazuje uhlíkovou stopu, která zůstane po recyklaci odpadu, jeho energetickém využití nebo uložení na skládce. Například u skládkování má největší vliv na výši emisí jímání a následné využití plynu, který je produkovan během skládkování. Data v EU hovoří o úniku až 50 % skládkových plynů do atmosféry. Proto je vysoký tlak na snížení skládkování komunálních odpadů (v roce 2035 je cílem skládkovat maximálně 10 % tohoto druhu odpadu). Tříděním odpadu umožňujeme jeho materiálové a energetické využití a tím šetříme primární suroviny a přírodu. Nejdůležitější je však odpadům předcházet a energetické využití odpadu vykazuje nižší uhlíkovou stopu než skládkování. Rad, jak toho dosáhnout, je celkem dost. Nakupovat jen potřebné věci, snažit se vybírat opakovaně použitelné produkty (například volit opakovaně použitelné lahve na tekutiny, stejně tak obaly na jídlo nebo nákupní tašky) nebo třeba volit kvalitní výrobky, které lze navíc opravit (pravda, to je dnes opravdu těžké).

Další možností je tzv. re-use. Tzn., že sdílíme či směňujeme věci, které už nepoužíváme. Typickým příkladem jsou např. bazary dětského oblečení a hraček, náradí, aut, darování nenošeného oblečení na charitu, apod.

Další možností, jak snižovat svou uhlíkovou stopu je změnit způsob pravidelné dopravy. Jezděte do práce na kole. I když budete hodně funět, tak rozhodně nevypustíte tolik emisí, jako při jízdě automobilem. A ještě navíc něco uděláte pro své zdraví. Pohyb na čerstvém vzduchu je prospěšný za jakéhokoliv počasí.

Co se týká snížení spotřeby energií, našla jsem následující tipy:

- Zkuste topit o jeden stupeň méně – už to má velký dopad
- Sprchujte se kratší dobu (a nejlépe studenou vodou – v zimě je to opravdový adrenalinový zážitek, který vás ráno nakopne na celý den!)
- Nenechávejte zbytečně téct vodu, když si čistíte zuby nebo myjete nádobí
- Vypínejte elektroniku, když ji nepoužíváte, a odpojujte mobil z nabíječky, jakmile je baterka plně dobítá
- Neuchovávejte nepotřebné údaje v cloudu (více informací o tzv. digitální stopě najdete např. zde: <https://www.eib.org/en/stories/digital-footprint>)
- Kupujte si pokud možno energeticky účinné výrobky s označením „A“ (energetický štítek EU)

Svou vlastní uhlíkovou stopu si můžete spočítat např. zde: <https://www.uhlikovastopa.cz/kalkulacka>.

To samé můžete zkusit na stránkách irozhlasu (https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/co2-uhlikova-stop-a-letani-tridy-rozdeleni-klimatem-svobodou-kalkulacka-spo-citat_2105100500_cib) a ještě si přečíst zajímavý článek o tom, která třída společnosti má nejvyšší uhlíkovou stopu. A je i spousta webů pro firmy. Skoro všechny banky mají na svých stránkách možnost pro spočítání uhlíkové stopy firem a nabídky řešení snížení.

A už existuje i aplikace na výpočet uhlíkové stopy a návrh řešení, např. zde:

https://www.green0meter.com/cs?utm_source=google&utm_medium=cpc&utm_campaign=CZ-G-SE-Podpurna_kw_Adam_navrhy&utm_id=20525928178&gad_source=1&gclid=EAIaIQobChMI0N_G6sP8iwMV85qD-Bx23az0EEAAYAiAAEgJzxfD_BwE

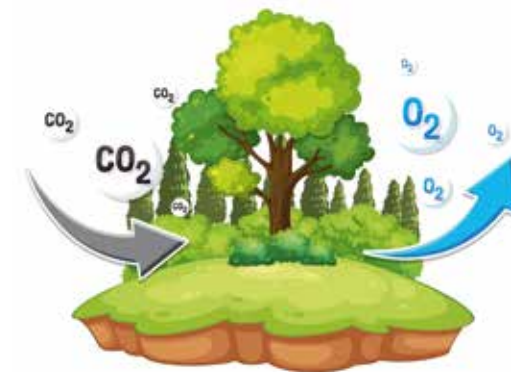
Sklo také můžeme recyklovat do nekonečna, pokud ho vytřídíme. Recyklace 1 tuny skla ušetří okolo 670 kg CO₂e, kdežto při výrobě z primárních surovin se dostáváme na 1 150 kg CO₂e, u výroby ze stěpů jsme na 480 kg CO₂e/t. Laicky řečeno použitím vytříděného skla můžeme při výrobě nahradit až 65 % sklářských písků a ušetřit až 90 % energie.

Samozřejmě, že je mnohem snazší nad tím nepřemýšlet. Nakupovat velké množství jídla (které ani nesním), oblečení, spotřebiče (které vlastně ani nepotřebuju a fungují jen krátkou chvíli) a veškerý odpad automaticky vyhodit do klasické popelnice. Reklamy na nás útočí ze všech stran. Jejich cílem je, abychom jenom konzumovali bez ohledu na následky (a to dokonce i reklamy na Albert s jejich slavnou udržitelností ☺). Nicméně i my umíme snižovat svoji uhlíkovou stopu, aniž bychom si to uvědomovali. Tím, že si vypěstujeme vlastní zeleninu, tím, že si koupíme brambory nebo králíka od souseda, apod. Proto v tom pokračujeme. Má to smysl, stejně jako třídít odpad!

Obecní úřad Prosetín nabízí ekologickou likvidaci tonerů z laserových tiskáren prostřednictvím sběrného místa umístěného v budově úřadu.

Zdroje:

<https://www.uhlikovastopa.cz/>
<https://www.samosebou.cz/2021/03/18/uhlikova-stop-co-to-je-a-muzeme-ji-ovlivnit/>
https://cs.wikipedia.org/wiki/Uhl%C3%ADkov%C3%A1_stopa

ŽULA HOCKEYBAL CUP 2025

Hokejový tým Žula Prosetín ve spolupráci s SK Sokol Prosetín a Grilmajsters Prosetín, Vás srdečně zve na 2. ročník hokejbalového turnaje na multifunkčním hřišti v Prosetíně.

Kdy: 7.6.2025
Kde: Multifunkční hřiště Prosetín
Startovné: 1600,-
Začátek turnaje: 9:00h
Hrací režim: Maximální počet týmu 10
 2 skupiny po 5 týmech určené losem
 2 hrací plochy
 Minimální počet hráčů 3+1
 Maximální počet hráčů 7
 Herní čas 2x10 minut
 Utkání o 3 a 1 místo

Rezervace týmů je možná prostřednictvím Facebook stránky Žula Prosetín, nebo na tel. čísle 608329025 do 31.5.2025. Účastníci turnaje musí být starší 15 let věku včetně nejméně jednoho 18 let. Každý účastník turnaje obdrží od pořadatele jeden žeton na jídlo a nápoj zdarma. Soutěž není pojištěna ze strany pořadatele.

Dále bude k dispozici doplňková dovednostní soutěž (střelba na branku) pro děti i dospělé.

Po celou dobu soutěže bude nabízeno k občerstvení alko i nealko nápoje, sekaná v housce, gulášová polévka a v neposlední řadě selátko na rožni.

**GRIL
MAJSTERS
PROSETÍN**

Hasiči Prosetín

pořádají

v sobotu 12. dubna 2025
od 9:30 hodin

SBĚR ŠROTU

Trasa je následující:

hasičská zbrojnice → Horní Prosetín
→ Dolní Prosetín → Klínek → Dukla.

Prosíme o vyndání šrotu před branku před příjezdem, aby nedocházelo zbytečně ke krádežím nenechavými občany.

Hasiči rádi pomohou s vynesemím ze zahrad.

Za šrot předem děkujeme

AMATÉRSKÝ HOKEJOVÝ TURNAJ SKUTEČ 30.3.2025

ŽULA PROSETÍN Vás srdečně zve na ukončení hokejové sezóny turnajem.

Organizace:	Zápasy:
Místo : Zimní stadion Skuteč	1 - 8:45
Začátek turnaje: 8:45h	2 - 9:45
	PAUZA
Herní režim:	3 - 11:00
- 4 týmy hrají každý s každým	4 - 12:00
- hrací doba 2x17 min. čistého času	PAUZA
- trestná lavice (2min. trest)	5 - 13:15
- bezkontaktní hra	6 - 14:15
- pravidla neregistrované ligy	Vyhlášení 15:15h
MHL Litomyšl	

Občerstvení prostřednictvím bufetu zařízení přímo na stadionu.

Těšíme se na Vás.

Okénko z FB – pro ty, co nemají Facebook, nebo pro ty, kterým tyto zprávy unikly

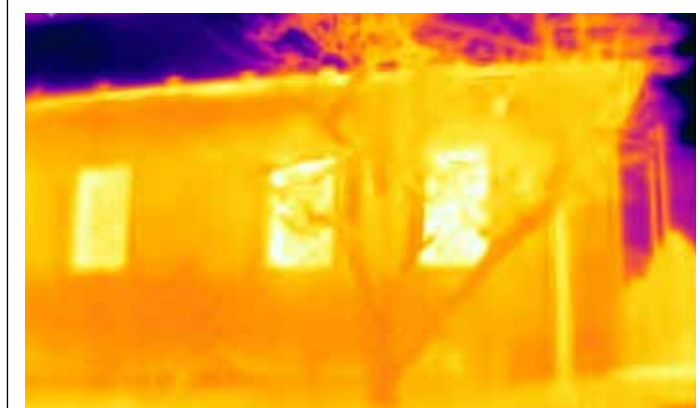
■ Kontejnery na odpadní textil

V únoru byly nainstalovány nové kontejnery na odpadní textil. Mají béžovou barvu a jsou umístěny v Prosetíně u bývalé pošty, v Malinném a v Mokřýšově.

■ Termokamera

Přemýšleli jsme, jak účinně kontrolovat provedení prací na stavbě kabin Sokol Prosetín. Nakonec jsme zakoupili termokameru FLIR ONE PRO. Velmi pohodlně můžeme zjišťovat problémová místa ve stavebních konstrukcích, kontrolovat elektroinstalace, rozvody vody, atd. Pro občany nabízíme bezplatnou službu termosnímkování rodinných domů. Lze to provádět i uvnitř budovy

a za tmy. Ideální je rozdíl teplot venku/uvnitř alespoň 6 stupňů. Zařízení nepůjčujeme, je třeba pozvat starostu na kávičku. Když přidáte i sušenčičku, získaná data si vysvětlíme a probereme, co s tím dál. Zde je pár reprezentativních fotek z našeho OÚ:

Co možná nevíte o Velikonocích

To, že jsou Velikonoce nejvýznamnějším křesťanským svátkem, oslavou zmrtvýchvstání Ježíše Krista asi nemusím rozepisovat. Že jsou spojené s lidovými tradicemi a oslavami jara je víceméně také známé. Každý by jich určitě vyjmenoval hned několik. A protože jsou lidové tradice vázány na konkrétní místo a kulturu, jsou velice rozmanité. Proto jsem se zaměřila na ty pro nás spíše neznámé.

Trochu teologického původu

Slovo Velikonoce je odvozeno od sousloví Veliká noc. Tento název se v Bibli vyskytuje hned několikrát, neboť židovský svátek pesach je jinak označován jako veliká noc – Velikonoce. Židé si v tyto dny připomínají událost vyvedení z Egypta a tak jako my nyní slavíme pašijový týden, i oni mají v tomto týdnu své rituály. Tzv. dny nekvašených chlebů, kdy se vybere bezvadný beránek, ten se zabije a připraví se k hostině

s hořkými bylinami (čekanka, rukola, artyčok) a nekvašeným chlebem – tak vznikla tradice pečení velikonočního beránka. Podle Bible přichází Ježíš při svém putování do Jeruzaléma právě v čase slavení svátku pesach.

Náš pašijový týden začíná tzv. **Květnou nedělí**. V tento den se v kostele světí tzv. ratolesti, které připomínají Ježíšův příjezd do Jeruzaléma, kdy mu lidé pod nohy pokládali palmové listy. U nás jsou ratolesti tzv. „kočičky“, které se potom přinášejí domů. Mají chránit před nemocemi a dávali se i dobytku. Měli by doma zůstat až do další popeleční středy, kdy se spálí, popel z nich se posvěť a kněz jím dělá věřícím na čele křížek, tzv. „Popelec“. A protože neděle je den páně, už tento den se nepracuje.

Následuje **modré pondělí**. Původ názvu není zcela jasný. Jeden výklad je, že je odvozen od modré barvy, kdy se kostely zdobily modrým nebo fialovým sukem. Druhý výklad říká, že německy blau je označení nejen modré barvy, ale také práce neschopného, což znamenalo, že se nemá v tento den pracovat. Dům se připravuje na velký úklid.

Úterý je označován za **šedivý**, protože se v tento den vymetají pavučiny z obydlí a hospodyně by měla celý dům uklidit. Velkému úklidu se věnovali i Židé. Obřadné uklízení domácností od všech stop „starého kvasu“ před svátkem pascha bylo spojeno s novým životem. Židé museli z domu odstranit vše kvašené a po sedm dní směli jíst jen nekvašené chleby. Připravovali se na velikonoční hod a „velkou noc“. Následuje **škaredá** nebo také **sazometná středa**. To, že škaredá je proto, že v tento den Jidáš zradil Ježíše, je známé. Už méně se ví, že se mají vymést saze z domu a lidé by se na sebe neměli mračit, aby jim to nezůstalo po zbytek roku každou středu.

Zelený čtvrtek máme spojený s půstem. Už na tento den připadají důležité události svátků. Židé v tento den porážejí a připravují velikonoční hod. Ježíš se v tento den loučil s apoštoly u tzv. poslední večeře. A proto se k tomuto dnu váže nejvíce tradic. Měla by se jíst jen zelená strava jako špenát, zelí nebo kopřivy. Už ráno před svítáním se má zamést a smetl vysypat na křižovatce, aby se v domě nadržely blechy. Před svítáním se má také sníst pečený jidáš

s medem, aby byl člověk po celý rok zdravý. Někde cinkají na hmoždíře, aby z domu vyhnali myši a hmyz.

Dle tradice až do bílé soboty umlkají zvony – odlétají do Říma. Ovšem zvony odlétají až s večerní bohoslužbou. Když zazní naposled, měli bychom zacinkat penězi, aby se nás držely celý rok. Mladí chlapci v čase zvonění (ráno, v poledne, ve tři hodiny a večerní klekání) obcházel ves s tzv. řehtačkami a u každého domu se pomodlili. Také honili „Jidáše“, kterého představoval většinou zrzavý chlapec, říkali básničky o biblickém zrádci a za to dostávali drobné mince. **Velký pátek**. Den velkého tajemství, rozjímání a půstu. V tento den byl Kristus přibitý na kříž. Věřící si jeho smrt připomínají speciální bohoslužbou přibližně ve tři hodiny, protože dle evangelií přesně v tuto dobu Ježíš na kříži zemřel. I v tento den pokračuje obcházení s řehtačkami. Pro pověřivé věřící měli zvony odhánět všechno zlé od domu a polností. A protože v den smutku lidé sundávali zvony i dobytku, aby nenarušovaly pietu, smí rachot dělat pouze řehtačky. Hluk byl od nejdávnějších dob považován za mocnou zbraň na odehnání démonů a zlých sil. Nebyla to pouze připomínka modliteb. Velkým symbolem tohoto dne je voda. Velká očista, kdy lidé omývali nejen sebe, ale i dobytek a všechnu domácí zvěř, je hlavní náplní dne, neboť všechny ostatní činnosti jsou zakázané.

Bílá sobota je tzv. aliturgický den. Neslaví se mše svatá a až na výjimky žádné svátosti.

V křesťanské tradici je Bílá sobota konec postního období. Proto se narozdíl od Velkého pátku nezahálelo. Uklízelo se, bílilo se, pekly se mazance a beránek, připravovala se hostina na Boží hod. Hlavním symbolem tohoto dne je oheň. Po setmění (kdy dle židovské tradice začíná další den), se slaví noční vigílie, při které se světí oheň, od něj se zapaluje velká obřadní svíce, tzv. paškál, od které si zapalují svíčky věřící. Právě v tuto „velikou noc“ prošel podle Bible Bůh Egypt a až na označené židovské domy pobil vše prvorozené a právě v tuto noc Kristus vstal z mrtvých. Prvního dne po sobotě (která byla pro Židy poslední den v týdnu). A touto noční vigílií začíná Boží hod velikonoční. Lidé mají na mši přijít v něčem novém, aby projevili radost nad novým životem. Je to radostná událost spojená s dalším ve-

selím a světskými radovánkami – divadelní představení, tancovačky, radost z konce půstu a přicházejícího jara. S Velikonocemi byly spojovány i jiné zvyky. Lidé si vzájemně dávali dárky (aby je nepokakal beránek), otroci bývali propouštěni na svobodu a lehcí provinilci byli omilostňováni. Lidé v tyto dny nepracovali, byly zastaveny i obchody, zavřená divadla, odkládala se soudní řízení.

Období Velikonoc nemá význam pouze pro křesťany a židy. Pro židy je to jeden z nejvýznamnějších a nejstarších svátků a podle druhé knihy Mojžíšovy jim tímto svátkem začíná rok. Stejně tak v tomto období slaví začátek nového roku

východní část zeměkoule – Čína, Vietnam. Dnes už se dny křesťanských Velikonoc nescházejí se dny pesachu. Křesťané s pohanskými kořeny nechtěli dodržovat židovské svátky, zvláště termín 14. nisanu, proto r. 325 nikajský koncil stanovil Velikonoce na první neděli po prvním jarním úplňku. Na závěr bych chtěla všem popřát krásné blížící se velikonoční svátky. Hodně pohody a radosti z probouzející se přírody. A i když třeba nejste věřící a neslavíte Velikonoce ani jako svátky jara, na chvíli se zastavte a zamyslete se nad velikonočním poselstvím = sebeobětování ve prospěch ostatních, které přináší velebení na výsostech.

Historie kamenoprůmyslu

Jistě jste již zaregistrovali, že v obecní kronice lze nalézt velmi zajímavé informace. V loňském prvním vydání jsem zveřejnila báseň, která mě tehdy zaujala – „Daň kameníkova“. Touto básní končí velmi rozsáhlý zápis kronikáře z roku 1962 o historii kamenoprůmyslu v naší oblasti. Pro velký ohlas básně mezi čtenáři jsme se rozhodla, že tuto historii pamětníkům připomenu a mladším generacím představím. Dovolím si zveřejnit celý přepis článku z kroniky. Jednak pro jeho detailnost (nerada bych čtenáře ochudila) a jednak pro krásný jazyk zapisovatele.

Kamenoprůmysl

Nikdo tehdy netušil, že ohromná ložiska žuly, jež byla zdejšímu zemědělci největší obtíž, dojdou uplatnění a přinesou chudému obyvatelstvu zaměstnání. V r. 1870 myslícímu a prozíravému rolníkovi a hostinskému Františku Holcovi nedaly spát veliké balvany krásné tmavomodré žuly, neobyčejně tvrdé, hrubozrnné a dobře štípatelné. Vhodná příležitost se naskytla při stavbě trati Pardubice – Němec-ký Brod¹. Staří pamětníci vyprávějí o klopotné práci „tlučení červeného šterku“ na Zárubce v těchto letech. Šterk bylo potřeba pod koleje dráhy a denní výdělek dělníka činil 60–80 krejcarů². Stavba této dráhy otevřela bránu zdejšímu průmyslu, neboť do té doby nebylo v okolí nejen dráhy, ale ani jediné silnice. Do Prosetína vedly kamenité, téměř nesjízdné, cesty s četnými brody. Ing. Fáberský zadal Holcovi výrobu sloupků a mezníků pro stavbu dráhy. Začal s lámáním povrchových žulových balvanů v sousedství bývalé staré školy pro čisté práce (pomníky, sloupky, mezníky, apod.); s několika dělníky znalými pomníkové práce začal Holec vyrábět desky pro železniční mostky.

Počátky byly velmi těžké a nedůvěra v podnik velíká. Houževnatost Holcova však šla přes všechny překážky. Že nebyly malé naznačuje výrok bodrého občana té doby, že by „nedal za Holcův lom ani jalovici“. V roce 1883 vídeňský podnikatel Hlinz začal vyrábět na pozemcích u Leštinky dlažební kámen s kameníky z Benešovska a když Vídeň začala dláždit, podařilo se též Holcovi získat několik kameníků a pustil se do výroby dlažebních kostek. Vídeň žádala výhradně skutečskou žulu. Byly to kostky tzv. „sedmičky“, široké 7" = 18 ½ cm, kus po 27–28 krejcarech. Holec osobně prodal své výrobky a přínosem 5000 zlatých zajistil prosperitu svého podniku a zabezpečil výživu zdejšího lidu. Později přikoupil i tzv. Horákův lom. Kolem r. 1890–1896 se začaly vyrábět leštěné pomníky. Zvláště pěknou pra-

cí tohoto druhu jsou před hlavním chrámem na náměstí v Chrudimi dva veliké leštěné oblé sloupy, pracované Janem Baťou ze Lhoty u Skutče. Jan Baťa pracoval jako dělník u Cingroše v Plzni; zde se naučil leštit kameny. Tam se setkal s Josefem Vosmekem, chytrým synem puškaře ze Skutče. Krajané se spřátelili a mladý puškař zhotovil a brousil Baťovi nástroje. Pak se usadili ve Skutči. Spojili se s Holcem a vyráběli hlazené pomníky, Vosmek ryl a zlatil do nich nápisy. U Holců však vyhořela kůlna a pomníky popraskaly. Holec zchudl, rozešel se s Baťou a začal vyrábět kostky. Tito dva mužové spolu s Hlinzem zasluhují, abych se tu o nich zmínil jako o průkopnících žulového průmyslu. Další prosperita Holcova závodu dala podnět před I. světovou válkou ke vzniku lomů Kreminova, Zachova a Parischova. Před válkou i za války se vyráběly různé druhy dlažebního kamene přesně opracovaného, obrubníky a schody pro Vídeň. První světová válka však ochromila kamenický průmysl.

Od r. 1919 se kamenoprůmysl znovu vzrývá. Rozvoj automobilismu, špatný stav ulic a silnic většiny měst vyžadoval zvýšenou potřebu dlažebního kamene. Tím dosáhl průmysl kamene neobyčejné intenzity. V obci se otevíral lom za lomem, byly strojově vybavovány (lanovky, výtahy, jeřáby, štípačky, vzduchové vrtačky, aj.). Dlažba se začíná vyrábět v několika velikostech. S rozvojem průmyslu se dostavil i rozvoj obce, přibyla celá třetina obyvatelstva, postavena kolonie domků, celkem 24 staveb, značná část čísel rozšířena přístavbami. V r. 1931 pracovalo se v těchto lomech: Frant. Zacha, Frant. Žemličky, Jos. Kreminy, Kat. Holcové, Frant. Beneše, Jos. Doubka, Bedřicha Nováka, fy „Dura“ a „Friga“. Tento rok zaznamenal též počátky nezaměstnanosti, propouštění dělníků z práce, stavby (zvl. v r. 1932).

pokračování na str. 15

1 Dnes Havlíčkův Brod – pozn. redaktorky

2 Krejcar byla původně stříbrná, později bronzová mince ražená od roku 1271. V českých zemích byl zaveden roku 1561 za vlády Ferdinanda I. a jako drobná mince platil v habsburské monarchii až do zavedení korunové měny v r. 1892. Koncem 19. století se dalo např. za 15 krejcarů koupit slepice, za 12 až 32 zlatek sud piva (1 zlatka = 60 krejcarů) – pozn. redaktorky.

pokračování ze str. 14

Blíží údaje neuvádím, jsou dostatečně známy z brožury J. Kubáta o dělnickém hnutí na Skutečsku a Prosetínsku. V této době byla v obci provedena elektrizace, meliorace pozemků, regulace potoka a v r. 1925 úředně povolena změna názvu obce na Prosetín. Pozemky značně stouply v ceně. I Obecní příjmy se zvýšily a pronájem nehodnotných obecních pozemků na lomy se velmi vyplatil. A tak někdy zapomenutá vesnička Prosetín vděčí svému rozvoji jen žulovému průmyslu, který ji proslavil po celé republice i za hranicemi. Z původních tkalců a chalupníků vznikali postupem doby zkušení lamači a kostkaři. Více než 80 % prosetínských občanů našlo obživu v lomech (v r. 1947 to bylo např. 106 prosetínských mužů). O dalších letech před II. svět. válkou, o pracovním postupu, mzdách, počtu dělníků, výrobě, atd. se blíže rozepisovat nebudu, neboť jsou podrobně zachyceny v brožurě Ing. Dr. Vlad. Hájka „Žulový průmysl na Skutečsku“ z r. 1931 a v článkách řidičského učitele Lad. Fajmana z Prosetína ve sborníku „Vysokomýtsko“ (z r. 1931); stejně tak i poválečné období je podrobně zpracováno v publikaci Dr. Leopolda Joury „Průmysl žuly na Českomoravské vysočině“ z r. 1948. Od r. 1957 jsou pak u zápisu každého kalendářního roku uvedeny též údaje o kamenoprůmyslu. Zaměřím se tedy v poslední části této kapitoly na otázky mechanizace, produktivity práce, zaměstnání žen v kamenoprůmyslu, nových metod, aj.

Vzrůst výroby:	1949	1960
Dlažební kámen	100 %	162 %
Štěrka a granulovaná drť	117.000 t (= 100 %)	452.000 t (= 394 %)

Produktivita práce	výdělky	produktivita
1949	740	1054
1953	892	1313
1957	1364	2102
1960	1482	2504

Výrobky v r. 1960: silniční obrubníky (13°), velká dlažba, drobná dlažba (10/12 cm I a, 8/10; cm I a; 8/10/12 cm II a), dlažební mozaika (4/6 cm);

Čisté práce

Leštěná žula, opracované obrubníky k chodníkům, pomníky;

V drtírnách

Štěrka 4/7 cm, 3/4 cm

Obyčejná drť do 30 cm, 10–12 cm

Granulovaná drť 15/25 mm, 8/15 mm, 3/8 mm

Prachová drť 0/3 mm

Pro drtírny se provádí komorný odstřel – štoly ve tvaru T, boční štoly, použije se 25–30 g výkonného střeliva.

Mechanizace zaváděná do lomů

Štípačka rozštípné kámen, který přidržuje dělník pod bera-nidlem, transportérem jde dlažba do vozíků nebo na sklád-ku, ze skládky se bagrem nakládá na auta s vyklápečkami, která vysypou kámen do vagónů (nejběžnější se používají 40tunové vagóny), takže se od rozštípnutí lidská ruka ka-mene nedotkne.

Vedle ručních pneumatických vrtaček se užívá též hlubinných vrtacích souprav typu „Kagou – Dritl“, otočných jeřábů typu „Derick“, dále autojeřábů, bagrů a buldozérů (např. naskrývku, ap.). Způsobů práce bude rozveden ještě dále v této kapitole. V zájmu bezpečnosti práce se používá těchto ochranných prostředků: brýle, rukavice, proti prachu houbovité náustky, čepice s tvrdým chráničem z umělé hmoty, boty s ocelovou špičkou proti zranění prstů u nohy při náhodném pádu nebo sesunu kamene, ochranné pásy při práci na „stěně“. Během výstavby nových velkolomů (jako je velkolom Prosetín na Dukle) naráží se na některé potíže v projekci. Ta je postavena na tradičním strojním vyrábění dlažebních kos-tek, a to na beranových Wiesnerových štípacích strojích. Během II. pol. r. 1960 a v r. 1961 se objevil ve vývoji nový stroj – hydraulická štípačka. Ta podstatně mění technologii výroby kostek. Má dvě hlavní výhody: vyrábí více a lépe. Zkoušky prováděné po 1 rok přinesly dobré výsledky. Na této hydraulické štípačce se našťípe cca 8000 ks kostek za směnu. To je 4 x více než na dosavadních štípačkách. Bude ovšem nutno zavést dvousměnný provoz, aby byla tato investice využita. Hydraulická štípačka rozpojuje – to-hoto výrazu je nutno užít proto, že nešťípe kámen ná-ra-zem, nýbrž velký tlak (130–160 atm.) rozpojí tzv. plátky (= desky kamene o síle 1 kostky, tj. 10–12 cm). Vývoj však probíhá dále a staví se plátkovačka, která bude rozpojovat kámen o síle 20–24 cm. Byly též činěny pokusy s rozpoje-ním velkých bloků o síle 80–100 cm; na to má být vyrobena blokovačka. Celá soustava má být automatickou linkou na výrobu dlažebních kostek. Hydraulika byla instalována na bývalém autoparku ČSAD u železniční zastávky a zpraco-vává žulu ze Švihova, která se sem dováží, neboť je velmi vhodná pro tento způsob zpracování. Zatím má ale zařízení značnou poruchovost, neboť klade vysoké nároky na přes-né ovládání, údržbu a kvalitní materiál (ocel, těsnění).

Je potěšitelné, že do lomů pronikají i nové způsoby práce. Zavádí se mechanizace na práce, které byly dříve velmi namáhavé. Dnes už bychom si těžko dovedli přestavit pro-vádět skrývky v lomech ručně, jak se to ještě před několika lety dalo.

Pracovní postupy

Skrývky dnes dělají bagry a odklidit 4000–6000 m³ zeminy je otázka 2–3 týdnů v normálním terénu. Co lidí by muselo být na tuto práci nasazeno!

Dále jsou to vrtné soupravy, které vydatně pomáhají těžít horninu. Uvážíme-li, že před 30–35 lety se vrtalo ručně v blo-cích kamene tak, že jeden dělník držel a otáčel „pórem“ či vrtákem a další dva dělníci těžkými palicemi na tento vrták tloukli, dovedeme si představit tu namáhavou dřinu. Kromě toho produktivita práce byla velmi nízká. Porovnejme: při ru-čím vrtání za den vyvrtali tito tři dělníci otvor 1–1 ½ m hluboký o průměru 4–5 cm, který se směrem dolů zužoval, takže tam, kam přišlo střelivo, byl otvor nejužší a účinek se tím zmenšo-val. Nyní pomocí vrtací soupravy je možno vyvrtati díry po-třebné hloubky (10–20 m) o průměru 8–10 cm, stejnoměrných až dolů, neboť se používá tvrdých korunek s tzv. vidiem.

Odstřely kamene

Dnes je též možno odstřelit velké bloky skály clonovými či řadovými odstřely. Používá se obvykle 5–8 g prachu. Tento způsob těžby se provádí asi tak 2–3 roky. Další mechanizací,

kteří se začalo užívat, je nakládka dlažby autobagrem. Tím bylo odstraněno mnoho fyzické námahy dělníků, kteří dříve nahazovali kostky na auta ručně. Naložení 7–10 t trvalo 4 dělníkům 40–45 minut, nemluvě o dřině a zničených ru-kách těch, kteří tuto práci prováděli. Nyní je auto naloženo autobagrem za 5 minut a vyloženo vyklápečkou auta. I ve vlastní výrobě dlažebních kostek nastaly změny. Po-stupně vymizela výroba ručních kostek a místo kostkařů vznikla nová profese – plátkáři, kteří připravují plátky pro ští-pačku. Znamená to tedy, že veškerá dlažba se vyrábí stroj-ně. Tím vzrostla produktivita práce a dnešní pětina dělníků oproti stavu před I. světovou válkou vyrobí více než tehdy.

Doprava, manipulace

A bylo to v r. 1961, kdy byla dána do provozu na provo-zovně 022 (lom Dukla) nová štípárna a plátkárna. Zde bylo poprvé v republice užito tzv. bezkolejové dopravy. Jaký je rozdíl mezi kolejnou a bezkolejovou dopravou? Tedy, do-savadním způsobem byl v provozu přepravován veškerý materiál a výrobky po úzkokolejné dráze o rozchodu 60 cm. Bloky kamene o váze 10–20 q³ jsou vytahovány z lomu pomocí kabelových jeřábů nebo otočných jeřábů a klade-ny na plošinové vozíky; jimi jsou dopravovány do dílen čili plátkáren. Též polotovary (tj. plátky) z nich vyrobené jsou dopravovány po kolejích v překlopných vozících (kubatura 0,75 m³) do štípáren a tam jsou z nich vyráběny kostky. Při tomto způsobu dopravy vznikají četné potíže: 1. blok ka-mene vyklopený z plošinového vozíku zůstává příliš blízko kolejí; 2. plátkář, který tento blok rozlamuje, dává poloto-vary stranou na zem a ty se pak musejí nakládat ručně do překlopných vozíků. Tak se to provádí ve většině lomů. Pro bezkolejovou dopravu je používáno vysokozdvížného vo-zíku, který má vpředu zvedací zařízení; na ně pak zvedne blok a odveze ho po upravené cestě do dílny. Tam zvedací zařízení spustí dolů a blok složí na libovolném místě. Plát-kař, který tento kámen zpracovává, má při ruce 3 palety, na něž odkládá výrobky: plátky, lomový kámen soklový a ští-tový. Paleta je vlastně „postýlka“ na čtyřech nohách asi 40 cm vysokých, pak je tu plošina s postranicemi ze dvou pro-tilehlých stran; na tu se rovnají plátky, které plátkář ulomí, a tím pak odpadne nakládání ze země. Na lomový kámen jsou též zhotoveny plechové bedny na čtyřech nohách. Vy-sokozdvížný vozík podjede svým zvedacím zařízením pod paletu nebo bednu, vyzdvihne ji a dopraví k ruce štípačovi, lomový kámen pak vyklopí na určenou skládku. Bezko-lejová doprava, zavedená loni⁴ na zkoušku, se osvědčila a bude postupně zaváděna do ostatních provozoven. A ještě jednu věc, o které je nutno se zmínit – mechanizova-ný odběr dlažby. Je zavedena na provozovnách Mokryšov a Cejřov. Spočívá v tom, že každý štípač má při ruce pět zá-sobníků o obsahu 3/4 m³. Do nich vhadzuje vyrobené druhy dlažby: kostky 8/10 I, II a, mozaiku a odpad. Pod zásobníky je transportní pás, na který se plný zásobník vypustí. Na konci pásu je další, otáčející se do půlkruhu. V tomto opsaném půlkruhu jsou zemní skládky, na něž jsou kostky podle druhu vypouštěny; z nich jsou pak nakládány bagrem. Při tomto popsaném způsobu dostane se kostka do vagónu, aniž ji vezme někdo do ruky kromě štípače, který ji vyrobil.

3 1 q = 100 kg (též metrák) – pozn. redaktorky
2 Myšleno v roce 1961 – pozn. redaktorky

Odběr zde zastane jedna žena od šesti štípačů. Máme již v Prosetíně několik případů, že ženy se zapojily do práce v lomech. Řídí buď lanovky, nebo jsou u odběru. Jsou to paní Andrllová z Klínku, Žemličková a Hájková z Horního Prosetína (lom Cejřov), Trísková (lom Dukla), Trpkošová z Klínku (lom Holetín). Dříve byly tyto ženy buď v domác-nosti, nebo pracovaly v soukromém hospodářství. Pro úplnost této kapitoly je třeba se zmínit o dalších věcech. Je to např. vliv používání pneumatických kladiv a vrtaček na zdraví pracujících. Působí tu tři nepříznivé vlivy: silné práše-ní, chvění a velký hluk. Nejhorší je kamenný prach, který se víří při vrtání. Bylo vynaloženo velké úsilí zlepšovatelů, jak provést odsávací zařízení u dlabaček. Dosavadní pokusy neměly úspěchu. Proto je do plátkáren namontováno skrá-pěcí zařízení na kropení pracoviště. I když se tím problém neřeší plně, přece aspoň pomáhá zlepšit prostředí hlavně v létě. Dále je možno používat respirátorů, ale dělníci s nimi odmítají dělat. Lepší situace je u štípacích strojů, kde se montuje odsávací zařízení; odvádějící téměř všechný prach (je u všech štípaček prosetínské oblasti). Nové dílny, kte-ré se stavějí, jsou vysoké, prostorné a opatřeny větráky. Novou mzdovou soustavou, zavedenou v r. 1959, bylo pa-matováno na pracovní prostředí a jsou některým profesím vypláceny příplatky za prašnost 0,40–1,20 Kč za 1 hodinu.

Pokud by Vás historie obce zajímala více, kopie kro-niky, ze které čerpám, je na obecním úřadě stále. Pří-padně originál naleznete v archivu v Chrudimi, kde si ji jako badatelé můžete zapůjčit k prostudování.

PROSETÍNSKÝ KÁMENEK PORÁDÁ

PŘÍMĚSTSKÝ TÁBOR

CESTA DO PRAVĚKU

14. - 18. 7. 2025
8:00 - 15:30

2X SVAČINA, OBĚD, PITNÝ REŽIM, 1X CELODENNÍ VÝLET

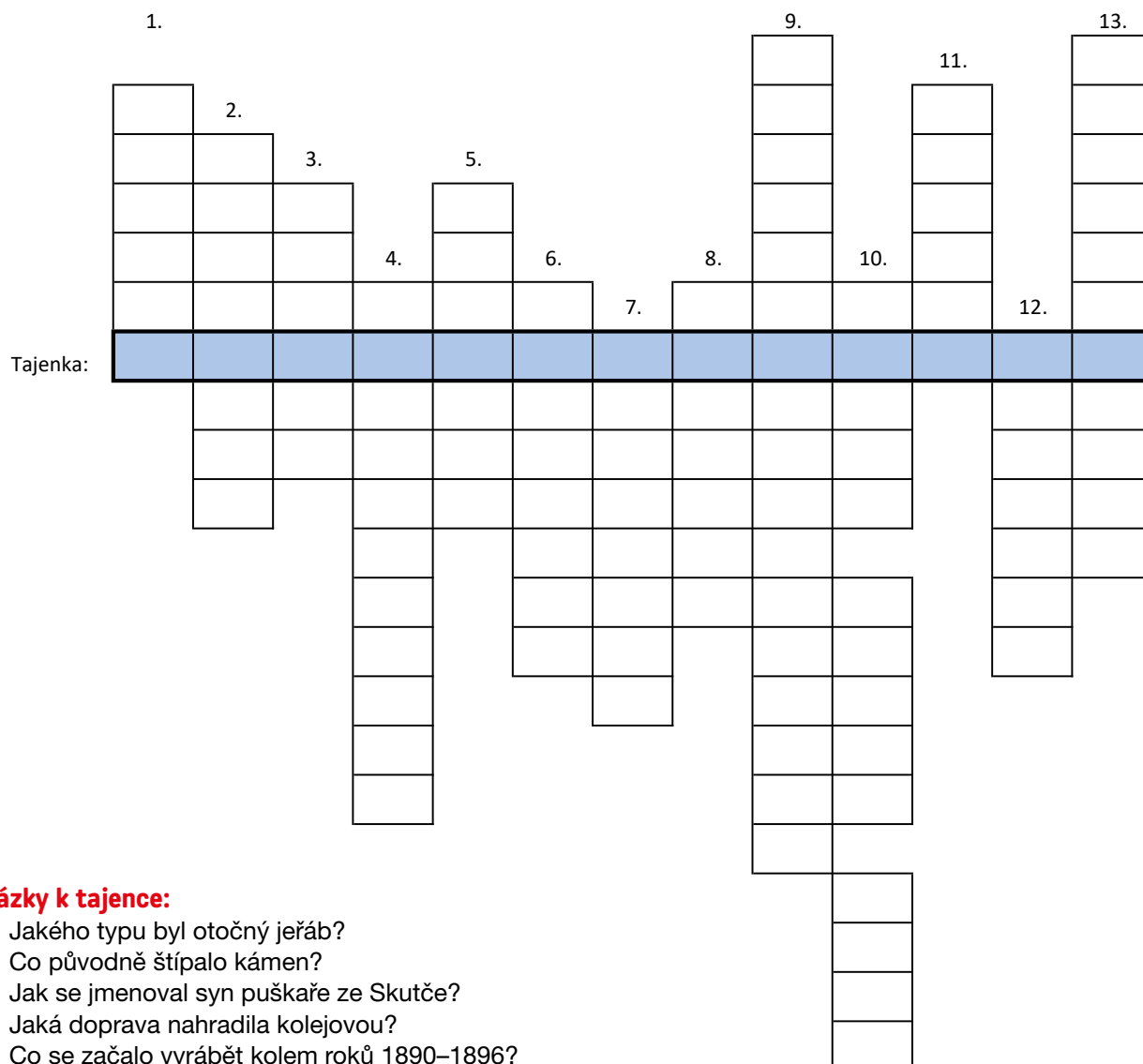
LOVCI (1. - 6. TŘÍDA) 1500,- Kč
TVOŘENÍ - HRY - ZÁLESÁCKÉ DOVEDNOSTI

ŠAMANI (5. - 9. TŘÍDA) 1700,- Kč
ČTENÍ - BĚHÁNÍ - VĚDA

Blíže info na FB PROSETÍNSKÝ KÁMENEK
přihlašování od dubna

V naší tajence si můžete prověřit znalosti z článku o historii kamenoprůmyslu.

Otázky k tajence:

1. Jakého typu byl otočný jeřáb?
2. Co původně štípalo kámen?
3. Jak se jmenoval syn puškaře ze Skutče?
4. Jaká doprava nahradila kolejovou?
5. Co se začalo vyrábět kolem roků 1890–1896?
6. Jak se nazývala profese, která vyráběla dlažební kostky ručně?
7. Jak se nazývala nová profese těch, co vyráběli kostky?
8. Jak se nazývá provoz, kde je vyráběn štěrk a drť?
9. Jakou výrobu zadal Ing. Fáberský Holcovi pro stavbu dráhy?
10. Co bylo úředně povoleno v r. 1925?
11. Na co rozpojí hydraulická štípačka kámen?
12. Jak se nazývá nadložní materiál odebraný z lomu?
13. Jaká štípačka nahradila pneumatickou?

Prosetínský zpravodaj

Redakční rada: Mgr. Pavlína Bezchlebová, Ing. Michal Vychroň, Martin Vít, Ing. Zuzana Drncová
e-mail redakce: redakce@prosetin.eu
Fotografie: Bc. Michaela Vítová, archiv, autoři článků

Podepsané články vyjadřují názory autorů a nemusí být totožné se stanoviskem vydavatele.

Zpravodaj vydává obec Prosetín nákladem 300 ks/4x ročně.

Je zdarma distribuován do schránek občanů na území obce Prosetín, Malinné, Mokryšov a je k dispozici i v elektronické podobě na webových stránkách obce.

Zveřejňované fotografie v tomto zpravodaji jsou reportážního charakteru a nejsou v rozporu s Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 o ochraně osobních údajů („GDPR“).

Prosetínský Zpravodaj je zapsán do evidence periodického tisku Ministerstva kultury ČR pod evidenčním číslem E 11940.